

Michał HELLER

OBRAZY ŚWIATA

W 1364 r. król Kazimierz Wielki założył w Krakowie *Studium Generale*, jednakże — na skutek rozmaitych okoliczności — wkrótce po śmierci króla uczelnia upadła. Dopiero w 1400 r., dzięki wysiłkom królowej Jadwigi, król Władysław Jagiełło ponownie erygował uniwersytet. Właśnie obecnie przypada 600-tna rocznica tego wydarzenia. Uniwersytet Jagielloński czci swój jubileusz różnymi imprezami; ich punkt kulminacyjny wyznaczono na dzień 1 października 2000 r. Bezpośrednim przygotowaniem do tego dnia było Międzynarodowe Sympozjum na temat *Images of the World — Science, Humanities, Art*, które odbyło się w Krakowie w dniach 29-30 września 2000 r. Zgromadziło ono wybitnych uczonych artystów i polityków polskich i zagranicznych.

Obrady sympozjum podzielono na cztery sesje. Pierwsza była zatytułowana „Perspektywy ewolucji i granice badań biomedycznych”. Z referatami wystąpili: John Maynard Smith (Sussex, UK), Juan De Dios Vial Correa (Santiago de Chile), Charles Dinarello (Denver, USA), Ryszard Gryglewski (Kraków).

Podczas drugiej sesji, zatytułowanej „Z perspektywy kosmologicznej”, mówili: Martin Rees (Cambridge, UK), Aleksander Wolszczan (University Park UK i Toruń), Michał Heller (Kraków), Jean Pierre Bourguignon (Bures-sur-Yvette, Francja).

Sesja trzecia „Przeszłość i przyszłość Europy”. Referaty: Norman Davies (Londyn, UK), Erhard Busek (Wiedeń, Austria), Jared M. Diamond (Los Angeles, USA), Björn Wittrock (Uppsala, Szwecja).

---

*UWAGA: Tekst został zrekonstruowany przy pomocy środków automatycznych; możliwe są więc pewne błędy, których sygnalizacja jest mile widziana (obi@opoka.org). Tekst elektroniczny posiada odrębną numerację stron.

Sekcja czwarta „Struktury społeczne i kultura”. Referaty: Claus Offe (Berlin, Niemcy), Neil J. Smelster (Stanford, USA), Krzysztof Zanussi (Warszawa), Piotr Sztompka (Kraków).

Wszystkie sekcje były tak samo zorganizowane: po czterech półgodzinnych referatach i przerwie na kawę, odbywała się długa dyskusja. Myślę, że właśnie ta wymiana zdań i poglądów była najcenniejszym elementem sympozjum.

Podczas sympozjum ukazały się trzy różne typy obrazów świata: obrazy fizyczno-kosmologiczne, obrazy biologiczne, obrazy społeczno-kulturowe. W ramach każdego typu też jest wiele obrazów świata, ale mniej lub bardziej spójnie nakładają się one na siebie, tworząc pewną całość. Gorzej jest z przenikaniem się obrazów różnych typów. Na skutek, z jednej strony, stosowania w biologii metod redukcjonistycznych a, z drugiej strony, wypracowywania przez fizykę i matematykę teorii powstawania struktur, obrazy biologiczne i fizyczno-kosmologiczne zbliżają się stopniowo do siebie, przynajmniej w tym sensie, że biologowie i fizycy są w stanie, w coraz większym stopniu, zrozumieć się nawzajem. Natomiast obrazy społeczno-kulturalne nadal mówią „innym językiem”. Ale ponieważ mówią o sprawach, które interesują wszystkich, ten „inny język” nie przeszkadzał wspólnej dyskusji. A dyskutowano wiele o przyszłości Europy, o przeobrażeniach w Europie Centralnej i Wschodniej, o roli kultury i nauki w rozpoczynającym się stuleciu.

W sumie sympozjum było bardzo interesujące i stanowiło intelektualne pogłębienie treści związanych z jubileuszem uniwersytetu. Tak zresztą było pomyślane przez organizatorów. Szkoda tylko, że audytorium, zwłaszcza podczas pierwszego dnia obrad, było stosunkowo niewielkie.

Obrady odbywały się w historycznych wnętrzach auli Collegium Novum (pierwszy dzień) i auli Collegium Maius (drugi dzień): historia przemawiała do współczesności.

Michał Heller